

ЗАТВЕРДЖЕНО
Наказ Вищого навчального закладу
Укоопспілки «Полтавський університет
економіки і торгівлі»
08 липня 2015 року № 152-Н

Форма № П-2.04

**ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД УКООПСІЛКИ
«ПОЛТАВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І ТОРГІВЛІ»**
Кафедра правознавства

ЗАТВЕРДЖУЮ
Перший проректор _____
проф. Рогоза М.Є.
« ____ » _____ 2016 р.

**РОБОЧА НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА
з навчальної дисципліни
«ПОРІВНЯЛЬНЕ ПРАВОЗНАВСТВО»**

підготовки магістра
спеціальності 081 «Право»

Інституту економіки, управління та інформаційних технологій

ПОЛТАВА – 2016

Робоча навчальна програма з навчальної дисципліни «Порівняльне правознавство» для студентів спеціальності 081 «Право» за другим (магістерським) рівнем на II семестр 2016/2017 н. р.

Укладач:

Лаврик Г.В. – д.ю.н., завідувач кафедри правознавства Вищого навчального закладу Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі», професор.

Робоча навчальна програма обговорена і схвалена на засіданні кафедри правознавства протокол № 8 від 24 березня 2016 р.
Зав. кафедри _____ проф. Г.В.Лаврик

СХВАЛЕНО

Голова науково-методичної групи з напряму підготовки / спеціальності протокол № 3 від 31 травня 2016 р.
_____ проф. Г.В.Лаврик

ПОГОДЖЕНО

Методист 1 категорії науково-навчального центру
_____ В.М. Забара
«__» _____ 2016 р.

ЗМІСТ

Вступ.....	4
Розділ 1. Загальна характеристика навчальної дисципліни.....	7
Розділ 2. Розподіл навчального часу з навчальної дисципліни за семестрами і за видами занять згідно робочого навчального плану за фахом на навчальний рік	8
Розділ 3. Тематичний план навчальної дисципліни з розподілом навчального часу за видами занять.....	9
Розділ 4. Технологічна карта тематичного плану навчальної дисципліни	11
Розділ 5. Самостійна робота студентів.....	18
Розділ 6. Методики активізації процесу навчання	19
Розділ 7. Система поточного і підсумкового контролю	21
Розділ 8. Програмне забезпечення комп'ютерної підтримки освітнього процесу з навчальної дисципліни «Порівняльне правознавство»:	25
Розділ 9. Інформаційно-методичне забезпечення	26

Вступ

Вивчення порівняльного правознавства є важливим напрямом сучасної юридичної освіти. Дана навчальна дисципліна покликана поглибити знання студентів про найважливіші категорії та особливості генезису права різних країн.

Предметом навчальної дисципліни є сукупність суспільних відносин, які складаються в процесі дослідження загальних закономірностей зародження, еволюційного розвитку правових систем, галузей та інститутів права держав, аналіз відомих дослідникам пам'яток права, усвідомлення студентами нерозривності європейсько-правової та світової традицій, яка має беззастережний вплив на формування правової системи України.

Міждисциплінарні зв'язки визначається інтегральним характером навчальної дисципліни, міждисциплінарним дискурсом; тісним зв'язком з комплексом базових та гуманітарних, юридичних дисциплін. Програма курсу враховує набуті студентами під час вивчення курсів «Теорія держави і права», «Державне (конституційне) право зарубіжних країн», «Міжнародне право», «Міжнародне приватне право», «Право Європейського Союзу» знання та готує їх до вивчення у майбутньому інших навчальних дисциплін.

Програма навчальної дисципліни «Порівняльне правознавство» структурована згідно з особливостями організації навчального процесу і складається з двох логічно взаємопов'язаних змістових модулів. Важлива роль в програмі відводиться питанням, присвяченим загальній характеристиці окремих правових систем та сімей права. Значний інтерес становить тема навчальної програми щодо характеристики правової системи України.

Програма навчальної дисципліни складається з таких модулів:

Модуль 1. Основні категорії порівняльного правознавства.

Модуль 2. Характеристика окремих сімей права та сучасних тенденцій зближення національних правових систем.

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

1.1. Метою викладання навчальної дисципліни «Порівняльне правознавство» є аналіз особливостями та загальними тенденціями розвитку національних правових систем та їх сімей на підставі їх порівняння, поглиблене вивчення світової правової спадщини, тенденцій та закономірностей її розвитку та відповідний вплив на формування правової системи України.

1.2. Основними завданнями вивчення навчальної дисципліни «Порівняльне правознавство» є засвоєння знань про порівняльний аналіз правових явищ, виявляти їх спільні ознаки та відмінності на підставі встановлення визначених критеріїв порівняння; надати студентам правничий матеріал щодо становлення та розвитку правових систем зарубіжних держав; навчити користуватися термінологією, що застосовується в юридичній компаративістиці; навчити систематизувати правові знання щодо особливостей різних сімей права та здійснювати їх аналіз та узагальнення; навчити на підставі узагальнення інформації про різні правові системи світу, виявляти загальні тенденції розвитку та взаємовпливу національних правових систем та їх сімей.

1.3. Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні:

знати:

- зміст понять і категорій порівняльного правознавства;
- загальні закономірності розвитку та існування правової системи;
- методи, прийоми дослідження державно-правових явищ, що розробляються юридичною компаративістикою;
- практику застосування понятійного апарату та методологічного інструментарію, що розробляється юридичною компаративістикою;
- правничий матеріал щодо становлення та розвитку правових систем зарубіжних держав.

вміти:

- застосовувати понятійний апарат та методологічний інструментарій, що розробляється юридичною компаративістикою;
- творчо аналізувати та узагальнювати інформацію про правові системи;
- самостійно теоретично мислити правовими категоріями;
- здійснювати порівняльний аналіз правових явищ, виявляти їх спільні ознаки та відмінності на підставі встановлення визначених критеріїв порівняння;
- систематизувати правові знання щодо особливостей різних правових сімей та здійснювати їх аналіз та узагальнення;
- на підставі узагальнення інформації про різні правові системи світу, виявляти загальні тенденції розвитку та взаємовпливу національних правових систем та їх сімей.

Навчальна програма дисципліни «Порівняльне правознавство» затверджена Вченою радою ВНЗ Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі» 23 березня 2016 р., протокол № 3.

Розділ 1. Загальна характеристика навчальної дисципліни

Таблиця 1.1. Загальна характеристика навчальної дисципліни для студентів спеціальності 081 «Право» освітнього рівня магістр

Характеристика навчальної дисципліни
1. Кількість кредитів за ЄКТС – <u>3</u> .
2. Кількість модулів: денна – <u>2</u> , заочна – <u>—</u> .
3. Нормативна (варіативна) у відповідності до навчального плану (<i>азначити</i>) нормативна
4. Курс: денна <u>5</u> , заочна <u>—</u> .
5. Семестр: денна 10, заочна 10.
6. Денна форма навчання, годин: – загальна кількість: 10 семестр <u>90 год.</u> - лекції: <u>18 год.</u> - практичні (семінарські, лабораторні) заняття: <u>30 год.</u> - самостійна робота: <u>42 год.</u> - вид підсумкового контролю (<i>азначити</i> : ПМК (залік), екзамен): екзамен. - кількість годин на тиждень: <u>3 год.</u>
7. Заочна форма навчання, годин: – - лекції: – - практичні заняття: – - самостійна робота: – - вид підсумкового контролю (<i>азначити</i> – ПМК (залік), екзамен): –

**Розділ 3. Тематичний план навчальної дисципліни
з розподілом навчального часу за видами занять**

**Таблиця 3.1. Тематичний план навчальної дисципліни
«Порівняльне правознавство» для студентів денної форми
навчання спеціальності 081 «Право» освітнього рівня магістр**

№ з/п	Назва розділу, модуля, теми	Кількість годин за видами занять			
		разом	аудиторні		позааудиторні
			лекції	семінарські	самостійна робота
1	2	3	4	5	6
Модуль 1. Основні категорії порівняльного правознавства					
1.	Теоретичні основи порівняльного правознавства	7	–	2	5
2.	Методологія порівняльного правознавства	7	–	2	5
3.	Історія порівняльного правознавства	7	–	2	5
4.	Правові системи як основні об'єкти порівняльного правознавства	8	2	2	4
5.	Загальнотеоретична характеристика правової системи України	8	2	2	4
6.	Правові сім'ї як основні об'єкти порівняльного правознавства	8	2	2	4
	Загалом	45	6	12	27
Модуль 2. Характеристика окремих сімей права та сучасних тенденцій зближення національних правових систем					
7.	Загальна характеристика романо-германської правової сім'ї	5	2	2	1
8.	Джерела права романо-германської правової сім'ї	5	2	2	1

1		3	4	5	6
9.	Правові системи, що тяжіють до романо-германського типу	5	2	2	1
10.	Загальна характеристика англо-американської правової сім'ї	5	2	2	1
11.	Джерела права англо-американської правової сім'ї	5	2	2	1
12.	Особливості правових систем США та країн Співдружності Націй	5	2	2	1
13.	Релігійні правові системи	5	–	2	3
14.	Традиційні правові системи	5	–	2	3
15.	Правові системи міждержавних об'єднань	5	–	2	3
	Загалом	45	12	18	15
	Разом із курсу:	90	18	30	42

Розділ 4. Технологічна карта тематичного плану навчальної дисципліни

**Таблиця 4.1. Технологічна карта тематичного плану навчальної дисципліни
«Правове регулювання відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом»,
яка викладається для студентів денної форми навчання**

Назва модуля (розділу), теми та питання, що розглядаються на лекції	Обсяг годин	Назва теми семінарського, практичного або лабораторного заняття	Обсяг годин	Навчально- методична література (порядковий номер за переліком)
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>
Модуль 1. Основні категорії порівняльного правознавства				
Тема 1. Теоретичні основи порівняльного правознавства				
	–	Семінарське заняття 1. 1. Історичні аспекти виникнення та становлення порівняльного правознавства. 2. Порівняльне правознавство як метод, наука та навчальна дисципліна. 3. Об'єкт, предмет, метод і структура порівняльного правознавства.	2	2, 12
Тема 2. Методологія порівняльного правознавства				
	–	Семінарське заняття 2. 1. Поняття методології юридичної компаративістики. 2. Характеристика підходів до методології порівняльного правознавства.	2	2, 12

1	2	3	4	5
		3. Зміст порівняльно-правового методу. 4. Характеристика інших методів наукового пізнання, що застосовуються юридичною компаративістикою.		
Тема 3. Історія порівняльного правознавства				
	–	Семінарське заняття 3. 1. Основні теорії виникнення порівняльного правознавства. 2. Історико-філософський напрямок порівняльного правознавства в Німеччині. 3. Французька школа порівняльного законодавства. 4. Порівняльне правознавство в Росії. Порівняльне правознавство в Англії та США.	2	2, 12
Тема 4. Правові системи як основні об'єкти порівняльного правознавства				
<p style="text-align: center;"><i>Лекція 1.</i></p> <p>1. Поняття «правова карта світу».</p> <p>2. Значення категорії «правова система» для порівняльного правознавства. Ознаки правової системи.</p> <p>3. Співвідношення понять «правова система» і «система права».</p>	2	<p style="text-align: center;"><i>Семінарське заняття 4.</i></p> <p>1. Поняття, риси та структура правової системи.</p> <p>2. Загальна характеристика правової карти світу.</p> <p>3. Класифікація та типологія правових систем. Мішані правові системи.</p>	2	2, 12

1	2	3	4	5
Тема 5. Загальнотеоретична характеристика правової системи України				
<p><i>Лекція 2.</i> 1. Історичні аспекти розвитку українського права. 2. Особливості правової системи України. 3. Місце правової системи України у континентальному праві.</p>	2	<p style="text-align: center;"><i>Семінарське заняття 5:</i></p> 1. Сучасна система права та система законодавства України. 2. Реформування судової системи. Значення функціонування правової системи в цілому. 3. Тенденції розвитку сучасної правової системи України.	–	2, 12
Тема 6. Правові сім'ї як основні об'єкти порівняльного правознавства				
<p><i>Лекція 3.</i> 1. Поняття «правова сім'я». 2. Значення категорії “правова сім'я” для юридичної компаративістики. 3. Проблема класифікації правових систем у правові сім'ї.</p>		<p style="text-align: center;"><i>Семінарське заняття 6.</i></p> 1. Проблема класифікації правових систем у правові сім'ї. Критерії класифікації правових систем. 2. Зміст концепції правових сімей Р. Давіда. 3. Характеристика концепції “правового стилю” К. Цвайгерта.		2, 12, 47, 48, 49, 50, 51, 56.
Модуль 2. Характеристика окремих сімей права та сучасних тенденцій зближення національних правових систем				
Тема 7. Загальна характеристика романо-германської правової сім'ї				
<p><i>Лекція 4.</i> 1. Особливості романо-германської правової сім'ї. 2. Основні етапи розвитку романо-германської правової</p>	2	<p style="text-align: center;"><i>Семінарське заняття 7.</i></p> 1. Зв'язок романо-германської правової сім'ї з римським правом. 2. Вплив канонічного права на формування романо-германського права. 3. Публічне і приватне право.	2	2, 12

<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>
сім'ї. 3. Роль науки (університетів) у розвитку романо-германського права.				
Тема 8. Джерела права романо-германської правової сім'ї				
Лекція 5. 1. Норми права в романо-германській сім'ї. 2. Джерела права в романо-германській сім'ї, їх види. 3. Нормативно-правові акти в романо-германській правовій сім'ї.	2	Семінарське заняття 8. 1. Закон як джерело права в романо-германській сім'ї. 2. Загальні принципи в романо-германській правовій сім'ї. 3. Звичай у системі джерел романо-германського права. 4. Доктрина в романо-германській правовій сім'ї.	2	2, 12
Тема 9. Правові системи, що тяжіють до романо-германського типу				
Лекція 6. 1. Правові системи Скандинавських країн: поняття та групи. 2. Історичний розвиток правових систем Скандинавських країн. 3. Уніфікація та гармонізація законодавства Скандинавських країн.	2	Семінарське заняття 9. 1. Правові системи держав Латинської Америки. 2. Формування правових систем країн Латинської Америки. 3. Кодифікація і джерела латиноамериканського права. 4. Особливості правових систем країн Латинської Америки.	2	2, 12

<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>
Тема 10. Загальна характеристика англо-американської правової сім'ї				
<p><i>Лекція 7.</i></p> <p>1. Поняття англо-американської правової сім'ї.</p> <p>2. Особливості англо-американської правової сім'ї.</p> <p>3. Основні етапи розвитку англійської правової системи.</p>	2	<p><i>Семінарське заняття 10.</i></p> <p>1. Виникнення та реформування загального права.</p> <p>2. Загальне право: поняття та особливості.</p> <p>3. Право справедливості та його співвідношення із загальним правом.</p>	2	2, 12
Тема 11. Джерела права англо-американської правової сім'ї				
<p><i>Лекція 8.</i></p> <p>1. Поняття «джерело права» в англо-американській сім'ї.</p> <p>2. Види джерел англо-американського права.</p> <p>3. Прецедент як джерело права в сім'ї англо-американського права.</p>	2	<p><i>Семінарське заняття 11.</i></p> <p>1. Прецедент як джерело права в сім'ї англо-американського права.</p> <p>2. Закон як джерело права в сім'ї англо-американського права.</p> <p>3. Делеговане законодавство в сім'ї англо-американського права.</p> <p>4. Звичай в англо-американському праві.</p>	2	2, 12
Тема 12. Особливості правових систем США та країн Співдружності Націй				
<p><i>Лекція 9.</i></p> <p>1. Формування американського права.</p>	2	<p><i>Семінарське заняття 12.</i></p> <p>1. Географічне поширення англійського загального права.</p>	2	2, 12

1	2	3	4	5
<p>2. Поняття і основні категорії правової системи США.</p> <p>3. Джерела американського права.</p> <p>4. Особливості сучасного американського права.</p> <p>5. Сучасні тенденції розвитку американського права.</p>		<p>2. Класифікація національних правових систем країн Британської Співдружності.</p> <p>3. Прецедентне право і загальне правовий спадок країн Британської Співдружності.</p> <p>4. Особливості правових систем Канади, Австралії та Нової Зеландії.</p> <p>5. Співвідношення англійського права та місцевого звичайного права. Джерела права. Судова система.</p>		
Тема 13. Релігійні правові системи				
	–	<p><i>Семінарське заняття 13.</i></p> <p>1. Загальна характеристика правових систем релігійного типу.</p> <p>2. Мусульманське (ісламське) право.</p> <p>3. Індуське право.</p> <p>4. Іудейське (єврейське) право.</p> <p>5. Канонічне право.</p>	2	2, 12
Тема 14. Традиційні правові системи				
	–	<p><i>Семінарське заняття 14.</i></p> <p>1. Загальна характеристика правових систем традиційного типу.</p> <p>2. Правові системи країн Далекого Сходу.</p> <p>3. Правові системи держав Африки.</p>	2	2, 12

<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>
Тема 15. Правові системи міждержавних об'єднань				
	–	Семінарське заняття 15. 1. Співвідношення національного та міжнародного права. 2. Механізм трансформації норм міжнародного права у національних правових системах. Правова система Ради Європи. 4. Правова система Євразійських Співдружностей.	2	2, 12
Загалом з навчальної дисципліни	18	Загалом з навчальної дисципліни	30	

Розділ 5. Самостійна робота студентів

Види та форми самостійної роботи студентів згідно Положення про організацію самостійної та консультативної роботи в Полтавському університеті економіки і торгівлі, які застосовуються при викладанні навчальної дисципліни «Порівняльне правознавство»:

- підготовка до семінарських (практичних) занять;
- вивчення окремих тем або питань, що передбачені робочою програмою для самостійного опрацювання;
- виконання домашніх завдань, передбачених робочою програмою з дисципліни (термінологічний словник, ситуаційні завдання);
- аналіз конкретної виробничої ситуації та підготовка аналітичної записки (Case study);
- підготовка до модульних контрольних робіт та інших форм поточного контролю;
- вирішення і письмове оформлення задач, схем, діаграм, інших робіт графічного характеру, зокрема, у формі підготовки презентацій;
- систематизація вивченого матеріалу дисципліни перед написанням модульних контрольних робіт та іспитом;
- виконання індивідуальних завдань (написання реферату, підготовка критичного есе на статті зарубіжних і вітчизняних авторів за визначеною тематикою; пошук (підбір) та огляд літературних джерел за заданою проблематикою);
- підготовка доповіді на наукову конференцію або семінар, аналіз практичних ситуацій, самостійне виконання розрахункових, графічних і розрахунково-графічних робіт, аналітичних оглядів, висновків, рекомендацій тощо).

Засоби контролю виконання видів та форм самостійної роботи студентів, які застосовуються при викладанні даної навчальної дисципліни «Правове регулювання відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом»:

- оцінка рівня активності участі студента на різних видах аудиторних занять, що свідчить про ступінь самопідготовки студента;
- бліц-опитування, тестування, індивідуальні завдання на картках під час аудиторних занять;
- перевірка правильності виконання завдань;
- перевірка термінологічних словників, робочих зошитів;
- доповіді на студентських наукових конференціях, і семінарах, у студентському дискусійному клубі «Феміда».

Самостійна робота студентів є основним засобом оволодіння навчальним матеріалом навчальної дисципліни, засвоєння знань, надбання вмінь та навичок у вільний від аудиторних навчальних

занять час. Самостійна робота студента складається із підготовки до семінарських, практичних, лабораторних й індивідуальних занять шляхом виконання усного та письмового домашнього завдання.

У процесі самостійної роботи студенти повторюють й закріплюють той матеріал, що був розібраний з науково-педагогічним працівником на лекційних заняттях, а також опановують окремі програмні питання, що передбачені для самостійного вивчення. Самостійна робота з підготовки до семінарських занять здійснюється за відповідним планом, що містить до кожної теми перелік програмних питань, які виносяться на обговорення на семінарське заняття. Спираючись на прослуханий лекційний матеріал, опрацювавши основну і додаткову літературу, ознайомившись із законодавчими і нормативними документами, студенти готують тези своїх виступів, а також, за власним бажанням, можуть обирати тему доповіді, погодивши її з викладачем, для презентації її на семінарі-дискусії. Дана доповідь повинна містити, крім висвітлення самої сутності виявленої студентами проблеми, обґрунтування її актуальності та власні пропозиції щодо її вирішення. Обов'язково доповідь повинна стосуватися теми семінарського заняття, проте вона може охоплювати більш широке коло питань, ніж передбачаються навчальною програмою дисципліни.

Також студенти самостійно виконують письмові домашні завдання (вирішують практичні задачі, використовуючи збірник задач з навчальної дисципліни та керуючись методичними вказівками щодо їх розв'язання), здійснюють самоконтроль своїх знань за допомогою складання навчальних тестів та розв'язування кросвордів.

З метою поглиблення, узагальнення та закріплення знань, які студенти одержують в процесі навчання, а також застосування цих знань на практиці, підвищення рівня успішності студентів, які з тих чи інших причин потребують додаткової допомоги викладача при підготовці до складання поточного чи підсумкового контролю, при виконанні індивідуальних завдань науково-педагогічні працівники кафедри надають студентам консультації.

Розділ 6. Методики активізації процесу навчання

Інтенсифікація навчального процесу при викладанні дисципліни повинна здійснюватися на основі використання активних методів навчання, що дозволяє, вирішити проблему зростаючого інформаційного навантаження на студентів, поліпшити якість засвоєння ними вивченого матеріалу.

Під час викладання дисципліни широко використовуються такі методики активізації навчального процесу:

- лекції, які переважно спрямовані на висвітлення основних змін у законодавстві, проведення порівняльного аналізу вітчизняної практики господарювання із зарубіжним досвідом, виявлення основних причин виникнення негативних тенденцій й кризових явищ в економіці України та окреслення шляхів їх подолання, а також ознайомлення студентів з науковою дискусією, що відбувається в економічній літературі навколо визначення тих чи інших категорій, явищ, процесів. Проблемні лекції знаходять широке застосування при розгляді кожної теми навчальної дисципліни;
- міні-лекції. В умовах обмеженості часу проведення аудиторних лекційних занять частину програмних питань науково-педагогічний працівник освітлює у формі міні-лекції. Це відбувається переважно за допомогою розроблених науково-педагогічним працівником структурно-логічних схем, які охоплюють основний зміст питання, що розглядається, у структурованому вигляді, що є найзручнішим та найефективнішим способом сприйняття студентами об'ємної інформації у короткі проміжки часу;
- робота в малих групах. Під час проведення дискусії, виконання практичних завдань викладач здійснює поділ студентів (за їх власним бажанням) на малі робочі групи по 4-5 осіб. Таким чином, у студентському колективі створюється дух суперництва, у кожного студента з'являється можливість викласти власну думку своїм колегам, серед різних інших думок студентів сформулювати найбільш вірну відповідь на поставлені викладачем чи іншими групами студентів питання;
- презентація групою студентів розробленої ними теми, яка охоплює актуальні проблемні питання, з проведенням подальшої дискусії між іншими «малими групами», викладачем та експертами (яких визначає викладач), з тих питань, що виносяться на обговорення;
- моделювання міні-ситуацій (використання кейс-методу). Застосування даної методики проведення занять дає змогу студентам отримати певні навички з прийняття ефективних рішень, адаптувати теоретичні знання до практичних умов, обробляти інформацію та виявляти тенденції розвитку певних явищ;
- колективне розгадування «малими групами» кросвордів, які містять основні терміни й категорії кожної з тем дисципліни. Дана форма контролю дає можливість викладачу перевірити ступінь засвоєння студентами основної термінології, а студентам закріпити й систематизувати отримані знання;
- дидактичні ігри: ділові, рольові, імітаційні. Кожен викладач, який веде практичні заняття, самостійно (можливо і за участю студентів)

розробляє певні ігри і обирає тему заняття, на якій буде проводитися та чи інша гра.

Розділ 7. Система поточного і підсумкового контролю

Поточний контроль здійснюється при проведенні лекцій, семінарських (практичних, лабораторних), перевірки виконання індивідуальних і домашніх завдань та має на меті перевірку рівня засвоєння студентом навчального матеріалу навчальної дисципліни.

Під час проведення лекцій застосовуються такі методи контролю, як усне опитування студентів з питань, визначених планом лекцій та пов'язаних з матеріалом попередніх лекцій, дискусійне обговорення проблемних питань з теми лекції та інше.

Під час проведення семінарських занять застосовуються такі методи контролю, як усне та письмове опитування студентів з питань, визначених планом семінарських занять, дискусійне обговорення проблемних питань з теми заняття, письмове складання студентами тестів, відповідь у письмовій формі на індивідуальне теоретичне завдання, письмове виконання індивідуального практичного завдання (правової ситуації), розв'язок термінологічних завдань (зокрема, кросвордів) тощо. Завдання можуть виконуватися як індивідуально, так і «малими групами» (у такому випадку бали виставляються відповідно до внеску кожного студента, а у разі, якщо його встановити неможливо – в однаковому для всіх розмірі за результатами виконання завдання).

Поточний контроль виконання студентами індивідуальних і домашніх завдань здійснюється за допомогою перевірки виконаних завдань (у письмовій, електронній чи іншій формі).

Поточний контроль, який застосовується під час проведення поточних модульних робіт, здійснюється шляхом перевірки виконання відповідних тестів в письмовій формі або за допомогою програмного забезпечення комп'ютерної підтримки освітнього процесу, шляхом перевірки виконання практичних ситуацій в письмовій формі тощо.

Поточна успішність студентів за виконання навчальних видів робіт на навчальних заняттях і за виконання завдань самостійної роботи оцінюються **за допомогою національної шкали оцінок.**

Оцінювання знань студентів при виконанні поточних модульних робіт (**поточний модульний контроль**) здійснюється **за 100-бальною шкалою.** Робочим навчальним планом при вивченні матеріалу навчальної дисципліни у семестрі навчального року передбачено виконання чотирьох поточних модульних робіт, відтак загальна оцінка за поточний модульний контроль визначається як середньоарифметична за формулою:

$$(M1*K1+M2*K2+..+Mn*Kn),$$

M1, M2 – модуль 1, модуль 2;

K1, K2 – коефіцієнт кількості годин, відведених на модуль (у разі їх непропорційності), сума усіх коефіцієнтів = 1

З метою мотивації студентів до активного та якісного виконання навчальної роботи протягом семестру до загальної оцінки за поточний модульний контроль можуть бути використані коефіцієнти мотивації. Рішення про використання коефіцієнтів мотивації приймаються на засідання кафедри на кожен навчальний рік. Рішення про безпосереднє застосування коефіцієнтів мотивації до студентів певної групи приймаються викладачем.

Таблиця 5. Шкала оцінювання знань студентів за результатами підсумкового контролю з навчальної дисципліни «Порівняльне правознавство»

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за шкалою ЄКТС	Оцінка за національною шкалою
90-100	A	Відмінно
82-89	B	Добре
74-81	C	Дуже добре
64-73	D	Задовільно
60-63	E	Задовільно достатньо
35-59	FX	Незадовільно з можливістю повторного підсумкового контролю
0-34	F	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням навчальної дисципліни та підсумковим контролем

Таблиця 6. Система нарахування додаткових балів за видами робіт з вивчення навчальної дисципліни «Порівняльне правознавство»

Форма роботи	Вид роботи	Бали
1. Навчальна	1. Участь у предметних олімпіадах: університетських, міжвузівських, всеукраїнських, міжнародних	10-30
	2. Участь у конкурсах на кращого знавця дисципліни: університетських, міжвузівських, всеукраїнських, міжнародних	10-30
	3. Виконання індивідуальних навчально-дослідних завдань підвищеної складності	1-15
	4. Написання і захист наукового реферату з визначеної проблеми	0-4
2. Науково-дослідна	1. Участь в наукових гуртках («Ін-Юре»)	5-20
	2. Участь в наукових студентських клубах («Феміда»)	5-20
	3. Участь в конкурсах студентських робіт: університетських, міжвузівських, всеукраїнських, міжнародних	5-15
	4. Участь в наукових студентських конференціях: університетських, міжвузівських, всеукраїнських, міжнародних	5-15
	5. Підготовка публікації в наукових виданнях.	20
	6. Оформлення сценарного плану дидактичної гри	10-20
Разом		*

За додаткові види навчальних робіт студент може отримати не більше 30 балів.

Додаткові бали додаються до загальної підсумкової оцінки за вивчення навчальної дисципліни, але не загальна підсумкова оцінка не може перевищувати 100 балів.

Таблиця 7. Приклади розрахунку загальної підсумкової оцінки при підсумковій формі контролю у вигляді заліку (I семестр)

Варіанти прикладів	Оцінка за ПМК 1 (K1=0,5)	Оцінка за ПМК 2 (K2=0,5)	Загальна підсумкова оцінка за 100-ою шкалою	Загальна підсумкова оцінка за національною шкалою	Загальна підсумкова оцінка за ЄКТС
Приклад 1.	94	88	91	Відмінно	A
(із коеф.)	47	44			
(сума)	91				
Приклад 2.	90	84	87	Добре	B
(із коеф.)	45	42			
(сума)	87				
Приклад 3.	68	74	71	Задовільно	D
(із коеф.)	34	37			
(сума)	71				
Приклад 4.	50	64	57	Незадовільно з можливістю повторного складання	FX
(із коеф.)	25	32			
(сума)	57				

Розділ 8. Програмне забезпечення комп'ютерної підтримки освітнього процесу з навчальної дисципліни « Порівняльне правознавство»:

1. Загальне програмне забезпечення: пакет програмних продуктів Microsoft Office (Word, PowerPoint, Excel); мережеві сервіси Google.
2. Спеціалізоване програмне забезпечення комп'ютерної підтримки освітнього процесу з навчальної дисципліни:
 - Інформаційно-правова система «ЛІГА:ЗАКОН»;
 - Інформаційно-правова система «НАУ» (ІАЦ «Ліга»);
 - Правові системи «Інфодиск: Законодавство України» (ІАЦ «Інфодиск»);
 - Правові системи НаУ, МЕГА-НАУ (ЗАТ «Інформтехнологія»);
 - інформаційно-правова система із законодавства України «Право» (Компанія «Інформаційно-аналітичний центр «БІТ»).

Розділ 9. Інформаційно-методичне забезпечення

ПЕРЕЛІК ІНФОРМАЦІЙНИХ ДЖЕРЕЛ

Література

Основна:

1. Петришин О. В. Порівняльне правознавство : хрестоматія для юрид. вищ. навч. закл. і ф-тів : навч. посіб. – Х. : Право, 2016. – 1024 с.
2. Кириченко В. М. Порівняльне конституційне право: модульний курс: навч. посібник.– К.: Центр учб. л-ри, 2012. – 256 с.
3. Бехруз Х. Сравнительное правоведение: учебник. Одесса: Фенікс; Москва : Транслит, 2011. – 504 с.
4. Старинський М. В. Порівняльне банківське право: навч. посібник . – Суми : Університетська книга, 2006. – 299 с.

Додаткова:

5. Бабич І. Становлення порівняльного правознавства як науки та навчальної дисципліни : історичний аналіз / І. Бабич // Юридична Україна. – 2006. – № 11. – С. 17-19.
6. Львова О. Порівняльне правознавство: Методологічне Значення / О. Л. Львова // Часопис Київського Університету Права. – 2005. – № 2. – С. 32-37.
7. Мороз Ф. Порівняльне правознавство: Історична ретроспектива й нові виклики : [за матеріалами круглого столу] / Ф. Мороз // Юридичний вісник України. - 2015. – 19-25 груд. (№ 50). – С. 14-15.
8. Порівняльне право Європи. Основи порівняльного правознавства. Європейські традиції : посібник / О. І. Харитонов, Є. О. Харитонов. – Х. : Одісей, 2002. – 590 с.
9. Порівняльне правознавство (теоретико-правове дослідження) / О. Л. Копиленко [та ін.] ; наук. ред. Н. М. Оніщенко ; відп. ред. О. В. Зайчук ; Інститут законодавства Верховної Ради України, Інститут держави і права ім. В.М.Корецького НАН України. – К. : Фенікс, 2007. – 430 с.
10. Порівняльне правознавство: антологія української компаративістики XIX - XX століть / НАН України, Інститут держави і права ім. В.М.Корецького, Офіс координатора програм Організації з

безпеки і співробітництва в Європі в Україні, Українська асоціація порівняльного правознавства ; ред. О. В. Кресін. – К. : Логос, 2008. – 414 с.

11. Порівняльне правознавство [Текст] : навч. посіб. / О.О. Погрібний [та ін.] ; заг. ред. О. Н. Ярмиш ; Харківський національний ун-т внутрішніх справ. - Х. : ХНУВС, 2006. – 296 с.

12. Порівняльне правознавство: курс лекцій / Л. В. Голяк; Міжрегіональна академія управління персоналом. - К. : МАУП, 2004. – 200 с.

13. Порівняльне правознавство у системі юридичних наук: проблеми методології / О. В. Кресін [та ін.] ; ред. Ю. С. Шемшученко ; Інститут держави і права ім. В.М.Корецького НАН України. – К. : [б.в.], 2006. – 256 с.

14. Порівняльне правознавство (правові системи світу) [Текст] / Ю. С. Шемшученко [та ін.] ; ред. Н. М. Оніщенко ; Інститут законодавства Верховної Ради України, Інститут держави і права ім. В.М.Корецького НАН України. - К. : Парламентське видавництво, 2008. - 488 с.

15. Порівняльне правознавство: [навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. за напрямом підготовки "Право"] / І. С. Бойко ; Одеська національна морська академія. – О. : ОНМА, 2008. – 116 с.

16. Порівняльне правознавство: підруч. для студ. вищ. навч. закл. / Х. Бехруз ; Одеська національна юридична академія. – О. : Фенікс, 2009. - 464 с.

17. Порівняльне правознавство: підруч. для студ. юрид. спец. вищ. навч. закл. / [С. П. Погребняк та ін.] ; за заг. ред. акад. О. В. Петришина ; Нац. ун-т "Юрид. акад. України ім. Ярослава Мудрого". – Х. : Право, 2011. – 271 с.

18. Порівняльне правознавство: навч. посіб. / І. С. Бойко, Б. В. Бабін ; Одес. нац. мор. акад. - 2-ге вид. випр. та допов. – О. : Фенікс, 2011. – 151 с.

19. Порівняльне правознавство: антологія української компаративістики XIX - XX століть / Нац. акад. наук України, Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького [та ін.]; за ред. О. В. Кресіна; [упоряд.: О. В. Кресін, К.О. Черниченко, О. В. Ткаченко]. – К.: Логос, 2008. – 414 с.

20. Порівняльне правознавство (правові системи світу) / Ю.С. Шемшученко [та ін.]; ред. Н. М. Оніщенко. – К. : Парламентське вид-во, 2008. – 488 с.

21. Порівняльне правознавство (теоретико-правове дослідження): монографія / за ред. О. В. Зайчука, Н. М. Оніщенко. – К.: Фенікс, 2007. – 400 с.

22. Порівняльне правознавство у системі юридичних наук: проблеми методології: монографія / [Кресін О. В. (кер. авт. кол.) та ін.] ; за ред. акад. НАН України Ю. С. Шемшученка ; Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького Нац. акад. наук України. – К. : [б. в.], 2006. – 256 с.

23. Порівняльне правознавство: підручник / [упоряд.: Бисага Ю. М. та ін.]. - Ужгород; Херсон: Гельветика, 2013. – 230 с.

24. Саїдов А. Порівняльне правознавство та закономірності Розвитку Права В Умовах Глобалізації / А. Саїдов // Право України. – 2012. – № 3/4. – С. 463-472.

25. Тихомиров О. Юридична компаративістика і порівняльне правознавство: наукознавчий підхід / О.Д. Тихомиров // Південноукраїнський правничий часопис. – 2006. – № 1. – С. 66-70.

Навчально-методичний комплекс навчальної дисципліни «Порівняльне правознавство» для студентів спеціальності 081 «Право» за другим (магістерським) рівнем:

1. Програма навчальної дисципліни
2. Робоча навчальна програма
3. Навчально-методичний посібник
4. Плани семінарських занять
5. Завдання для самостійної роботи студентів
6. Завдання для поточних контрольних робіт
7. Питання для підготовки до екзамену
8. Пакет комплексних контрольних завдань (робіт)